

ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

วรพจน์ พักเงิน^{1*} นิรดา เวชญาลักษณ์²

¹นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹Corresponding author e-mail: Worapote.f2807@gmail.com Tel. 0815315233

²Corresponding author e-mail: nirada.w@psru.ac.th Tel. 0812892091

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรในการศึกษา โรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 12 แห่ง โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป และครูผู้รับผิดชอบงานโรงเรียนคุณภาพ รวมจำนวนทั้งสิ้น 72 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ในรูปแบบตอบสนองคู่ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรในภาพรวม มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเท่ากับ .104 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก รองลงมาคือผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เรียน

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; การบริหารโรงเรียนคุณภาพ; เกณฑ์การประเมินความพร้อมโรงเรียนคุณภาพ

* Received: 2025-10-17, Revised: 2025-11-13, Accepted: 2025-11-27

Needs Assessment for the Management of Quality Schools According to the Readiness Assessment Criteria under the Phichit Secondary Educational Service Area Office

Worapote Fakngoen^{1*} Nirada Vejyalak²

Master of Education Program in Educational Administration, Pibulsongkram Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: Worapote.f2807@gmail.com Tel. 0815315233

Lecturer of Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

e-mail: nirada.w@psru.ac.th Tel. 0812892091

ABSTRACT

The objective of this research is the essential needs for Management of Quality Schools According to the Readiness Assessment Criteria under the Phichit Secondary Educational Service Area Office. The population and sample of this study consisted of 12 schools in the Quality Schools According to the Readiness Assessment Criteria under the Phichit Secondary Educational Service Area Office. The key informants included school director, heads of academic management departments, heads of budget management departments, heads of human management departments, heads of general management departments, and school quality management Officer, totaling 72 participants. A purposive sampling method was employed. The research instrument was a 5-level Likert scale questionnaire, dual-response format type. The content validity (IOC) of the questionnaire ranged between 0.80 -1.00, and the overall reliability was 0.99. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and a modified priority needs index (PNImodified). The results revealed that the priority needs index for needs for Management of Quality Schools According to the Readiness Assessment Criteria under the Phichit Secondary Educational Service Area Office was overall at .104. When analyzed by specific aspects, "Infrastructure and Student Support Systems" was identified as the highest priority, followed by " Educational Management, Teachers, and Educational Staff " The aspect with the lowest average score was " Students."

Keywords: Needs; Management of Quality Schools; Readiness Assessment Criteria of Quality Schools

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเน้นการพัฒนาความเท่าเทียมในทุกเพศ ทุกวัย ทุกฐานะ และทุกพื้นที่ เพื่อสร้างความยั่งยืนด้านการศึกษาอันสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งมุ่งพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีศักยภาพในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืนในหลากหลายสาขา กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กำหนดกรอบและเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาของชาติในแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งเน้นการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง โดยส่งเสริมให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และไม่มีค่าใช้จ่ายตามมาตรฐานสากล พร้อมพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศและสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาว (กานุกงศ์พนมวัน, 2562)

กระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งหวังในการสร้างความเท่าเทียมด้านคุณภาพการศึกษาในทุกพื้นที่ โดยการดำเนินนโยบาย "1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ" ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเป้าหมายลดภาระของผู้เรียนและผู้ปกครอง ผ่านการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพต้นแบบอย่างน้อยหนึ่งแห่งในแต่ละอำเภอนโยบายนี้มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเท่าเทียม โดยยึดเกณฑ์การประเมินความพร้อมโรงเรียนคุณภาพที่ครอบคลุมทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน รวมถึงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน โดยพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะและศักยภาพสูง พร้อมสร้างโรงเรียนที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งเอกชน บ้าน วัด ศาสนาสถานอื่น ๆ และรัฐ เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และพร้อมสำหรับการพัฒนาประเทศในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

การมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว จึงมีนโยบาย "1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ" โดยเน้นการบริหารสถานศึกษาที่มีระบบและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของไทย โดยมุ่งกระจายอำนาจการบริหารออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะด้านการบริหารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และภาวะสุขภาพที่เหมาะสมตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา การบริหารดังกล่าวยังครอบคลุมบทบาทของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อม ต้องปรับให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในบริบทปัจจุบันที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและซับซ้อน (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของสถานศึกษาในปัจจุบันยังคงเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET.) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาพิจิตร ประจำปีการศึกษา 2566 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบในวิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ มีเพียงคะแนนรายวิชาคณิตศาสตร์ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบในรายวิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ส่วนคะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (สถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน), 2567) แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ การบริหารสถานศึกษาภายใต้นโยบายโครงการ "1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ" ที่มีศักยภาพจะช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวยังมุ่งสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญตามเกณฑ์การประเมินโรงเรียนคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลสูงสุด ผลการวิจัยจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการกำหนดนโยบาย วางแผนกลยุทธ์ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 12 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป และครูผู้รับผิดชอบงานโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งสิ้น 72 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรในการศึกษา คือ โรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 12 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป และครูผู้รับผิดชอบงานโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งสิ้น 72 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์ประเมินความพร้อม ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรประกอบไปด้วย 5 ด้าน มีคำถามจำนวน 55 ข้อคำถาม

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีรูปแบบของคำถามเป็นแบบการตอบสนองคู่ (Dual Response Format) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นตามการรับรู้ในส่วนของสภาพที่เป็นจริง และส่วนของสภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูล 2 ตอน ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และ 2) แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อม เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 2 คำตอบ (Two-Answer)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อมตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย มีความถูกต้องเหมาะสม และครอบคลุมกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่กำหนดไว้ในนิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษา

2. แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง ข้อคำถาม กับ วัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าทุกข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.8-1.0 แสดงว่าข้อคำถามทั้งหมดมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในระดับที่เหมาะสม

3. ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเครื่องมือแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดสอบกับกลุ่มทดลอง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 30 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยวิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเริ่มจากการจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เพื่อขอความอนุญาติในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ จากนั้นจึงดำเนินการแจกแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 72 คน โดยใช้แอปพลิเคชัน Google Forms ในการเก็บข้อมูลซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วนจำนวน 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของ

แบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดอย่างละเอียด ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาพิจิตร สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและวิธี Modified Priority Needs Index (PNImodified) แล้วนำมาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นโดยเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อยและนำเสนอผลการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

การประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวมมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเท่ากับ .104 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด (.125) รองลงมาคือ ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา (.107) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้เรียน (.092) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอต่อความต้องการและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาระบบความปลอดภัยที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั้งในห้องเรียนและรอบโรงเรียนมีความทันสมัยและได้มาตรฐาน ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีห้องเพื่อบริการนักเรียนที่เพียงพอต่อความจำเป็นของผู้เรียน

2. ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาทักษะตนเองทางด้านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ CEFR รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนากลยุทธ์โดยการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการบริหารจัดการ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้ตอบสนองต่อความต้องการของศตวรรษที่ 21 รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส

4. ด้านการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและผู้เรียน

เพื่อพัฒนาศักยภาพรายบุคคล รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเชิงปฏิสัมพันธ์เพื่อเอื้อต่อความสุขและความสำเร็จของผู้เรียน

5. ด้านผู้เรียน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนในการสร้างนวัตกรรมจากการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาสุขภาพทางร่างกายและจิตใจที่ดีของผู้เรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อมในภาพรวม พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก โครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียนเป็นรากฐานสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ในปัจจุบันในขณะที่สังคมและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โรงเรียนจำเป็นต้องมีความพร้อมทั้งในด้านอาคารสถานที่ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบสนับสนุนที่ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และเป็นการลงทุนระยะยาวที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพตามมาตรฐานที่สังคมคาดหวังได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีญา สตานิคม และวิเชียร ฐียินยง (2566) ได้ศึกษา ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานกิจการนักเรียน มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดในการบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญจิรา จำปา (2566) ได้ศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชน พบว่า การขับเคลื่อนภารกิจในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนที่สำคัญมีองค์ประกอบหลายด้าน หนึ่งในภารกิจสำคัญคือ การพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพของชุมชนที่มีมาตรฐานใกล้บ้านและเป็นโรงเรียนต้นแบบที่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Roper (2014) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของผู้เรียน ในประเทศจาเมกา พบว่า โรงเรียนที่มีความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการมากกว่าโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลหรือโรงเรียนที่ขาดความพร้อม โดยต้องการออกแบบและบำรุงรักษาด้านอาคารสถานที่ มีอิทธิพลอย่างมากต่อกระบวนการเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอต่อความต้องการและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ทั้งนี้เนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล ทำให้สถานศึกษาต้องปรับตัวและเตรียมพร้อมด้านสื่อเทคโนโลยี

การศึกษาเพื่อรองรับการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ แต่ยังคงประสบปัญหาด้านงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ รวมทั้งขาดการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ ประกอบกับการขาดความเข้าใจในความต้องการที่แท้จริงของครูและผู้เรียนในบริบทการเรียนรู้ยุคใหม่ ส่งผลให้การจัดหาสื่อการเรียนการสอนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไอรดา พัฒรภัค และวิเชียร รุ้ยนิยง (2567) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชนก บุพศิริ, รชฎ สุวรรณภู และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2565) ได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงด้านพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของและ อุดม ลิ้มไพบูลย์ และวิเชียร รุ้ยนิยง (2565) ได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความปกติใหม่ในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความปกติใหม่ในสถานศึกษาเอกชนสูงสุด คือ ด้านงานสื่อการเรียนการสอนสู่ความปกติใหม่

2. ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาทักษะตนเองทางด้านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ CEFR ทั้งนี้เนื่องมาจากในยุคโลกาภิวัตน์และการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาไทย 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษาจึงตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีทักษะภาษาอังกฤษในระดับมาตรฐานสากล เนื่องจากทักษะภาษาอังกฤษของผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษา ค้นคว้าความรู้ และการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ คุณลักษณะและความสามารถด้านภาษาต่างประเทศของผู้บริหารสถานศึกษายังมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร ดังนั้น หากผู้บริหารมีคุณลักษณะและความสามารถที่เหมาะสม ก็จะสามารถนำทักษะภาษาอังกฤษไปใช้ในการติดต่อกับผู้เกี่ยวข้อง ครูต่างชาติ รวมถึงการสืบค้น การอ่านตำรา เอกสาร และงานวิจัย เพื่อนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและก้าวหน้าต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์สิทธิ์ ส่งศิริ, สุพัฒนา หอมบุปผา และสาธิต ทรัพย์รวงทอง (2567) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเองด้านทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาด้านทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพลธาวิณ วัชรทรงอารงค์, ธนาวดี ทองอัม และศศินันท์ ศิริธาดากุลพัฒน์ (2566) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเมืองพัทยา พบว่า ความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัสสร จันทรังษ์ และกนกอร สมปราษฎ์ (2561) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่า ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการใน

การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความต้องการการพัฒนาครอบคลุมทุกมิติ โดยแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้บริหารสถานศึกษาได้รับคะแนนความสำคัญเฉลี่ยในระดับสูง

3. ด้านการบริหารจัดการ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้ตอบสนองต่อความต้องการของศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ การเข้าสู่ยุคปัญญาประดิษฐ์และระบบอัตโนมัติ ตลอดจนพฤติกรรมและความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิธีการจัดการศึกษาแบบดั้งเดิมและเรียกร้องให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะหลักที่สามารถปรับตัวและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะด้านเทคโนโลยีสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเชิงระบบ ทักษะการสื่อสารหลากหลายช่องทางรวมถึงการสื่อสารดิจิทัล และทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล เนินไธสง, ฐิติกมลสิริ ลาโพธิ์ และสุมิตร สุวรรณ (2568) ได้ศึกษาสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพของครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 9 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพในทุกระดับมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อใช้ในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนใช้สื่อความหมาย การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และการติดต่อสื่อสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลศักดิ์ วงศ์ศรีแก้ว (2568) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูธุรกิจนสายอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนสู่การทำงานและดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสมรรถนะที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันต่ำกว่าระดับสมรรถนะที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกองค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวนีย์ อินถนอม, ทศนา ประสานตรี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2567) ได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะในยุคชีวิตวิถีใหม่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม

4. ด้านการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพรายบุคคล ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาขาดกลไกและกระบวนการที่เป็นระบบในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และผู้เรียน โดยเฉพาะการขาดคณะกรรมการร่วมเพื่อวางแผนการพัฒนารายบุคคล ระบบติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และเครื่องมือวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ประกอบกับการขาดแคลนช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการขาดความเข้าใจในบทบาทของแต่ละฝ่าย โดยครูขาดทักษะการเชิญชวนผู้ปกครอง ผู้ปกครองไม่ทราบวิธีส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน และผู้เรียนขาดความเข้าใจในการมีส่วนร่วมวางแผนและประเมินตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของภัสสร โนนทิง, ชูชาติ พ่วงสมจิตร และมนพันธ์ ชาญศิลป์ (2566) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเปิดโอกาสให้เข้ามามีบทบาทในกระบวนการติดตามและประเมินผลคุณภาพการศึกษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุ่นใจ จาวโกนันท (2566) ได้

ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของ ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของนักเรียนร่วมกับครูผู้สอน มีระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของซินดา บุญแก้ว, นพรัตน์ ชัยเรือง และประยงค์ ชูรัชย์ (2563) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกระบี่ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายเทศบาลโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากด้านการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

5. ด้านผู้เรียน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากในยุคโลกาภิวัตน์และการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ทักษะภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร การแข่งขัน และการพัฒนาตนเองของผู้เรียน ในอนาคต จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาให้มากขึ้น ประกอบกับการที่หลักสูตรการศึกษาปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล ซึ่งภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศถือเป็นทักษะหลักที่ผู้เรียนจะต้องมีเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาและการทำงานในอนาคต ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของติมาร์ช นิตยพิบูลย์ (2566) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาชีพครู ตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษ (CEFR) พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษ ในภาพรวมมีค่าในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของอิสฝิยาภรณ์ วรกิตตนนท์ และสุมิตรา สุวรรรัตน์เดชา (2559) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นของการเรียนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์เพื่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาแพทย์มีปัญหาภาษาอังกฤษทุกทักษะในระดับปานกลาง แต่ประสบปัญหาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เชิงวิชาการในระดับสูง และนักศึกษาแพทย์มีความจำเป็นในภาษาอังกฤษทุกทักษะในระดับสูงที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดหาสื่อการเรียนการสอนโดยสำรวจความต้องการของครูและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแสวงหาแหล่งทุน กำหนดระบบบำรุงรักษาสื่ออย่างสม่ำเสมอ พัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อเทคโนโลยี และติดตามประเมินผลการใช้สื่อเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ CEFR อย่างต่อเนื่อง โดยเข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมเฉพาะทาง ศึกษาด้วยตนเองผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ประเมินระดับความสามารถเป็นประจำ และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกับผู้บริหารอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และฝึกฝนทักษะการสื่อสาร

3) ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรที่เน้นทักษะดิจิทัลและนวัตกรรมการสอน

ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่าน PLC สร้างระบบประเมินผลที่เป็นรูปธรรม และจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างช่องทางการสื่อสารสองทิศทางที่เป็นระบบ เพื่อให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเรียนรู้เฉพาะบุคคล กำหนดกิจกรรมเสริมทักษะตามความสนใจ ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน

5) ด้านผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายภาษาต่างประเทศที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยี และครูที่มีคุณภาพส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาผ่านสื่อดิจิทัล และจัดระบบติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

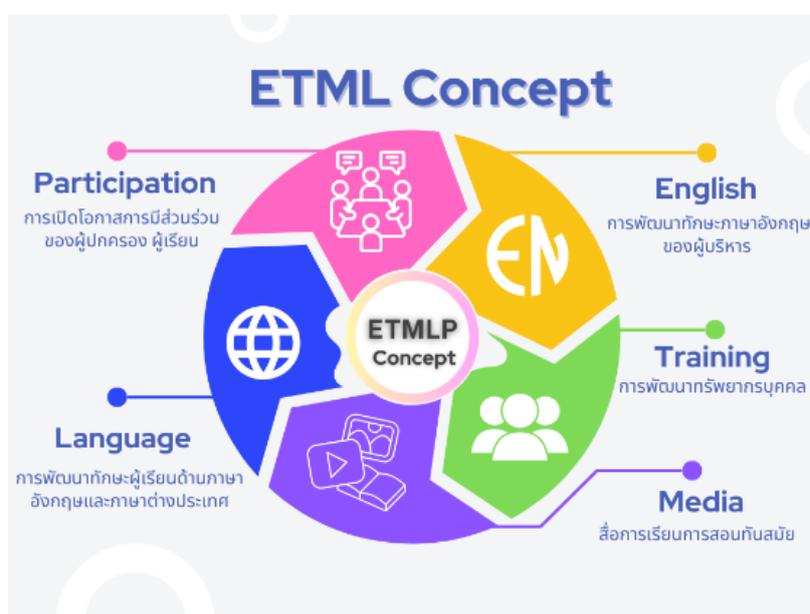
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) แนวทางการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยและสอดคล้องกับนโยบาย Anywhere Anytime ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

2) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน เพื่อหาแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนจะเพื่อแก้ปัญหาด้านโครงสร้างและระบบสนับสนุนนักเรียนในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัย เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร สามารถแสดงรูปแบบสิ่งที่ควรพัฒนาการบริหารโรงเรียนคุณภาพโดยพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) สูงสุดของแต่ละด้านในรูปแบบของ “ETMLP Concept” ดังนี้

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพตามกรอบ ETMLP ประกอบด้วย 5 มิติสำคัญ ได้แก่ English (E) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษโดยประเมินระดับความสามารถตาม CEFR กำหนดแผนพัฒนาที่เหมาะสม และประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน Training (T) วิเคราะห์ความต้องการบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ จัดทำแผนพัฒนารายบุคคล จัดระบบเรียนรู้องค์กรผ่าน PLC และประเมินผลแบบ 360 องศา Media (M) สำรวจความต้องการสื่อจากครู จัดทำแผนจัดหาสื่อที่เน้นเทคโนโลยีดิจิทัล อบรมครูใช้สื่อใหม่ และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง Language (L) ประเมินระดับความสามารถผู้เรียน ส่งเสริมการสอนภาษาต่างประเทศ จัดหาครูเชี่ยวชาญ และสร้างสภาพแวดล้อมเอื้อการใช้ภาษา Participation (P) สร้างกลไกการมีส่วนร่วมหลากหลาย ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์สื่อสาร เปิดโอกาสผู้เรียนกำหนดกิจกรรม และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กมลศักดิ์ วงศ์ศรีแก้ว. (2568). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูธุรกิจในสายอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนสู่การทำงานและดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21. *วารสารนวัตกรรมการบริหารจัดการและการสื่อสาร Innovation Technology Management Communication (ITMC)*, 2(1), 72-90.
- ขวัญจิรา จำปา. (2566). การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชน. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 17(51), 205-216.
- ชนิดา บุญแก้ว, นพรัตน์ ชัยเรือง และประยงค์ ชูรักษา. (2563). การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกระบี่. *Journal of Graduate School*, 17(77), 62-71.
- ตีมาร์ช นิตยพิบูลย์. (2566). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาชีพครู ตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษ (CEFR). วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นฤมล เนินไธสง, วิฑิตกมลสิริ ลาโพธิ์ และสมิทร สุวรรณ. (2568). สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพของครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 9 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 7(2), 36-48.
- พงษ์สิทธิ์ ส่งศิริ, สุพัฒนา หอมบุปผา และสาธิต ทรัพย์รวงทอง. (2567). แนวทางการพัฒนาตนเองด้านทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3. *EDUCATION Faculty of Education Nakhon Sawan Rajabhat University*, 7(3), 112-124.
- พรชนก บุพศิริ, รชฎ สุวรรณภู และสุมาลี ศรีพุทธินทร. (2565). สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. *Journal of MCU Ubon Review*, 7(3), 241-254.
- พลธาวิณ วัชรทรรังค์, ธนาวิ ทองอัม และศศิพันธ์ ศิริธาดากุลพัฒน์ (2566). การศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเมืองพัทยา. *Journal of Educational Studies*, 17(2), 130-143.
- ภัสสร โนนทิง, ชูชาติ พ่วงสมจิตร และมนพันธ์ ชาญศิลป์. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3. *Journal of MCU Ubon Review*, 8(2), 1351-1360.
- ภานุพงศ์ พนมวัน. (2562). แผนการศึกษาแห่งชาติกับการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของประชากรไทยวัยแรงงานปี 2562. *วารสารการศึกษาไทย*, 17(1), 27-31.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2566). การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2). เหมการพิมพ์.
- ศรัญญา สदानิคม และวิเชียร รุ้ยนียง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. *Journal of Buddhist Philosophy Evolved*, 7(2), 59-69.

- สถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). (2567). *ประกาศและรายงานผลสอบโอเน็ต*.
<https://newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *การประกาศรายชื่อโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย “1
อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ*. <https://inno.obec.go.th/1tambon1school>.
- สุภัทสร จันทรัมย์ และกนกอร สมปราชญ์. (2561). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาความสามารถ
ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 12(3), 43-49.
- เสาวนีย์ อินถนอม, ทศนา ประสานตรี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2567). ความต้องการจำเป็นและแนวทาง
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.
วารสารศรีวันาลัยวิจัย, 14(2), 213-231.
- อิสหิยาภรณ์ วรกิตตพันธ์ และสมิตรา สุวรรณ์เดชา. (2559). การศึกษาความต้องการจำเป็นของการเรียน
ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์เพื่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของ
นักศึกษา. *วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 6(2), 78-100.
- อุดม ลิ้มไพบูลย์ และวิเชียร รุ้ยยืนยง. (2565). สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการสู่ความปกติใหม่ใน สถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการ
และวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12(9), 41-54.
- อุ้นใจ จาวโกนนท์. (2566). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
ต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 9(2), 1-13.
- ไอรดา พัตรภักดิ์ และวิเชียร รุ้ยยืนยง. (2567). ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการยุควิถีชีวิตใหม่ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5.
วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 14(2), 290-231.
- Roper, O. R. (2014). *Building Conditions And Students' Attainment in Jamaica*. Doctoral
dissertation Business Administration. Sheffield Hallam University.